

Belgie

Teploty v prvních dvou květnových dekádách byly vyšší než obvykle. Nejteplejší dny byly mezi 15. a 19. květnem, kdy se maximální teploty držely nad 25 °C. Následoval náhlý pokles teplot, které ve zbytku zájmového období nadále kolísaly kolem průměru. Srážky představovaly gradient do 30 % pod průměrem v jižní a západní části Belgie. Srážky se soustředily do období od 20. května do 8. června. Úrovně slunečního svitu byly nadprůměrné. Obecně byly teploty a radiační přebytek pro plodiny příznivé. Ve většině oblastí byl vývoj listové plochy a akumulace biomasy nadprůměrný. Srážky v druhé polovině května dorazily právě včas, aby zabránily výrazným negativním dopadům zejména na jihozápadě. Vydatnější srážky v prvním červnovém týdnu pomohly částečně obnovit zásoby vody v půdě. Vývoj plodin mírně pokročil. Hladiny půdní vody však zůstávají hluboko pod průměrem. Horké a suché podmínky, které jsou očekávané, by mohly negativně ovlivnit obilniny a brambory. Prognózy výnosů ozimých plodin a jarního ječmene byly revidovány mírně nahoru. Prognózy letních plodin jsou stále založeny na historických trendech.

Bělorusko

Během prvních dvou květnových dekád byly srážkové úhrny výrazně podprůměrné, což mělo za následek deficit vláhly ornice, zejména ve Vitebské oblasti. Bohatý déšť během třetí květnové dekády zmírnil sucho. Srážkové úhrny byly v první polovině června napříč republikou proměnlivé (od nadprůměrných hodnot na západě po podprůměrné na jihovýchodě). Úrovně půdní vlhkosti zůstaly obecně přiměřené. Květen byl chladnější než obvykle (se zápornými denními teplotními anomáliemi přesahujícími -2 °C), zatímco první dekáda června byla teplotně nadprůměrná. Kumulativní globální radiace se pohybovala kolem průměru. Plodiny jsou obecně v dobrém stavu, i když vývoj po chladném jaru je opožděný. Ozimá pšenice kvete za obecně příznivých agrometeorologických podmínek. Vývoj ozimé pšenice a akumulace biomasy se díky příznivým červnovým podmínkám zrychlovaly a nyní se pohybují kolem nebo se blíží průměrným sezónním hodnotám. Raný vývoj kukuřice byl opožděn kvůli chladnějšímu jaru, ale rostliny se zotavují vegetativním růstem. Prognóza výnosů pro zimní i letní plodiny je pozitivní.

Bosna a Hercegovina

Data nejsou dostupná.

Bulharsko

V první květnové dekádě Bulharsko zažilo chladnější teploty s průměrnými denními hodnotami až 4 °C pod průměrem. Teploty se poté zvýšily a pro zbývající období byly zaznamenávány sezónní hodnoty. Celkově byl květen charakterizován přetrvávajícím deficitem srážek (50 % pod průměrem). V druhé polovině měsíce byly zaznamenány pouze lokální srážky. Nedostatek srážek pozorovaný v květnu byl nakonec přerušen intenzivními srážkami v první polovině června, které vrátily kumulované srážky na sezónní úroveň a obnovily obsah vody v půdě. Chladnější počasí na začátku května dále zpomalilo vývoj ozimých plodin, který má cca 20denní zpoždění. Toto zpoždění vyrovnaly významné srážky ve fázi plnění zrna. Tyto srážky pomohly obnovit akumulaci biomasy plodin, zejména v jižních a východních oblastech. Prognóza výnosu u ozimých obilovin je dobrá, a to nad 5letým průměrem. Zvýšení teploty, intenzivní srážky v červnu a následně zlepšení půdních vlhkostních poměrů byly přínosem zejména pro růst letních plodin. Prognózy letních plodin byly revidovány mírně nad trend.

Černá Hora

Data nejsou dostupná.

Česká republika

Zájmové období bylo charakteristické nadprůměrnými teplotami s kladnými teplotními anomáliemi. Počet teplých dnů s teplotními maximy nad 25 °C byl vyšší než průměr. Maximální teploty zřídka přesáhly 28 °C. Srážkové úhrny zůstaly na většině území ČR podprůměrné, s výjimkou jihovýchodu, kde se srážky pohybovaly kolem průměru. Navzdory regionálním deficitům dešťových srážek byly podmínky vlhkosti ornice přiměřené. Kumulativní globální radiace byla mírně nadprůměrná. Zimní a jarní plodiny jsou obecně v dobrém stavu. Dostatečná vlhkost půdy a absence tepelného stresu byly příznivé pro kvetení a plnění zrna ozimých obilnin. Vývoj ozimé pšenice je na normální. Akumulace biomasy a zásobních orgánů se pohybuje kolem sezónních hodnot nebo nad nimi. Vyšší teploty byly také pro rozvoj a vegetativní růstu letních plodin příznivé. Vývoj kukuřice na zrno je pokročilý. Akumulaci biomasy je výrazně nad sezónními hodnotami. Vzhledem k obecně příznivým podmínkám je prognóza výnosů ozimých a letních plodin pozitivní.

Dánsko

Od poloviny dubna byly pozorovány omezené srážky. Od poloviny května se kumulativní srážky blíží průměru. Příznivé rozložení srážek od začátku května mělo za následek omezené vystavení vodnímu stresu. Celkově byly teploty a radiace v souladu s průměrem bez ohledu na několik dní s nižšími teplotami na konci května. Ozimý ječmen je ve fázi plnění zrna, jarní ječmen brzy dosáhne květu. Obecná prognóza je pozitivní. Suché podmínky od poloviny dubna do poloviny května neovlivnily růst plodin. Nedávné srážky zmírnily riziko vodního stresu. Prognózy výnosů zůstávají blízko historickému trendu.

Francie

Duben byl suchý. Květen byl ve Francii mimořádně teplý a suchý. V květnu byly srážky v celé zemi výrazně pod průměrem, a to s úhrny 25 mm nebo méně. Tento stav postihl hlavně jih a západ země. Potřebný déšť přišel v červnu. Po celé zemi - s výjimkou jihovýchodu - byly naměřeny srážkové úhrny mezi 20 a 80 mm. Během zájmového období byly naměřeny rekordní teploty. Na jihozápadě bylo zaznamenáno 7 až 16 dní s maximálními teplotami nad 30 °C. Vývoj ozimých obilovin se tak zrychlil. V celé zemi je nyní ukončena fenofáze metání. Vysoké teploty v kombinaci s výrazným vodním deficitem byly silně nepříznivé a postihovaly především jižní a západní oblasti, kde byly plodiny v nejpokročilejším stádiu vývoje. Červnové srážky dorazily příliš pozdě na to, aby se v těchto regionech zachoval výnosový potenciál. Prognóza výnosů ozimých plodin je celkově negativní, s kontrastem mezi severem Paříže, kde se očekávají průměrné výnosy, a jižními a západními regiony, kde byly již zaznamenány škody, které snížily výnosový potenciál. Květnové sucho ovlivnilo i raná vývojová stadia u letních plodin, u kterých se však výnosová prognóza stále drží na úrovni trendu.

Chorvatsko

"Zájmové období bylo teplejší než obvykle, nehledě na podprůměrné teploty na konci května. Srážky byly v prvních dvou květnových dekádách vzácné. Déšť se spustil na konci května a pokračoval i v červnu, čímž se celkové úhrny srážek přiblížily průměru. Deficit půdní vláhly se zmírnil. Kumulované srážky se blížily průměru pro kontinentální Chorvatsko, zatímco západní část země zůstala pod očekávanými úrovněmi kumulovaných srážek. Dne 25. května bylo hlášeno krupobití, které postihlo severní Chorvatsko. Rozsah škod je obtížné vyhodnotit. Globální radiace byla průměrná. Ozimé i jarní obilniny dosáhly fáze plnění zrna v dobrém stavu. Prognóza výnosů zůstává pozitivní, i když suché podmínky ve fázi květu v květnu mohly omezit tvorbu zrn.

Itálie

V porovnání s předchozím zájmovým obdobím se podmínky pro plodiny zhoršily. Úleva, kterou přinesly květnové deště, měla krátkého trvání. Následovaly neobvyklé vysoké teploty, které zkrátily fenofázi plnění zrna ozimých plodin. To také zvýšilo poptávku po vodě u letních plodin, která zůstává částečně neuspokojená kvůli nízké úrovni půdní vlhkosti a omezené dostupnosti vody pro zavlažování. V následujících dnech se neočekávají výraznější srážky. Dostupnost zavlažovací vody bude také záviset na širší strategii přidělování vody. V severní Itálii pokračuje deficit srážek, které jsou od 1. května o 50 % pod průměrem. Ozimé byly poškozeny červnovými dešti. Mezi 15. a 22. květnem se průměrná teplota pohybovala mezi 4 °C a 6 °C nad průměrem. Maximální teploty se držely kolem 30 °C. V důsledku vyšších teplot se zrychlil vývoj plodin. Zásobní orgány ozimých plodin byly negativně ovlivněny zkrácenou fenofází plnění zrna, což zapříčinilo snížení počtu zrn v klasu. Letní plodiny těžily z velmi teplých podmínek - zrychlila se akumulace biomasy. Kvůli nízké vlhkosti půdy, omezeným srážkám a nedostatku vody pro zavlažování nebyla uspokojena zvýšená poptávka po vodě (zejména u kukuřice). Kukuřice je stále v dobrém stavu, ale riziko nedostatečné závlahy zůstává vysoké. Ve střední Itálii stále panuje sucho, zejména v Toskánsku a Laziu. V těchto oblastech byl konec května velmi suchý. Začátkem června se vyskytly dvě vlny veder s maximálními teplotami nad 30 °C. Negativně byly ovlivněny ozimé a slunečnice. V jižní Itálii skončila sezóna zimních plodin. Sklizeň začala koncem května (Sicílie) nebo kolem 10. června (Apulie). Celá sezóna byla obtížná, seti se zpozdílo z důvodu příliš vlhkého počasí, růst nebyl optimální kvůli suchému počasí, vývoj plodin byl zkrácen vlnou veder na začátku června. Prognózy výnosů obilovin jsou v souladu s pětiletým průměrem nebo jsou mírně pod ním.

Litva

Květen byl teplotně podprůměrný. Na začátku zájmového období se vyskytlo několik nočních mrazíků, a to bez větších následků. V červnu zůstaly teploty převážně nadprůměrné. Po květnových sušších podmínkách přibýlo v závěru měsíce srážek, což vedlo k nadprůměrným kumulovaným hodnotám. Kumulativní radiace byla podprůměrná. Vývoj plodin je opožděný, zejména u ozimých obilovin, kde je také podprůměrná akumulace biomasy. Mírné teploty by měly pomoci růst plodin obnovit. Jarní obiloviny jsou ve fázi vegetativního růstu a ozimé ve fázi praporcových listů. Ozimá řepka je ve fázi květu. LAI a biomasa dosáhly, pro tuto roční dobu, normálních hodnot. Květnové srážky z velké části kompenzovaly nízké úrovně půdní vlhkosti z předchozího období, ale vlhké podmínky v kombinaci s vyššími teplotami zvýšily šíření škůdců a chorob. Déšť brzdil aplikaci ochrany rostlin. Prognózy výnosů zůstávají blízko pětiletému průměru.

Lucembursko

Data nejsou dostupná.

Maďarsko

Od začátku května panovaly v Maďarsku podmínky, které byly teplejší než obvykle. Teploty se pohybovaly o 1 až 2 °C nad průměrem. Květnové srážky byly vzácné a špatně rozložené. Ve srovnání s dlouhodobým průměrem byl deficit 50 % až 70 % (s výjimkou Nyugat Dunántúlu). V první polovině června byly v západních částech země zaznamenány významné úhrny srážek 55 až 75 mm. Ve východním Maďarsku zůstaly srážkové úhrny 20 až 30 mm pod dlouhodobým průměrem. Ozimé obiloviny jsou v současnosti ve fázi plnění zrna. V porovnání s dlouhodobým průměrem jde o mírné zpoždění. Důvodem byl suchý začátek roku. Srážky na začátku května byly pro zachování prognózy výnosů zásadní na západě země, kde analýza dálkového průzkumu ukazuje pozitivní anomálie. Na východě způsobil deficit půdní vlhkosti vodní stres, který s největší pravděpodobností snížil výnosový potenciál. Celkově byla prognóza výnosu ozimých obilovin snížena. Letní plodiny v raném vývoji těžily z nadprůměrných teplot. Jejich vývoj byl zrychlený. I na ně však působilo sucho na východě. Prognóza výnosů letních plodin je nicméně zachována a odpovídá trendu.

Moldávie

Data nejsou dostupná.

Německo

V průběhu tohoto zájmového období pokračoval dešťový deficit, který postihl velkou část Německa, a to nejvýrazněji východní a střední Německo (Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen, Hessen, Rheinland-Pfalz). Naopak dostatečné množství srážek (>80 mm) bylo zaznamenáno na severozápadním pobřeží, v jižním Bavorsku a Bádensku-Württembersku (ovšem také ve formě krupobití a bouřky). Střední a západní Německo zaznamenalo během května příznivé, i když rozptýlené přeháňky, které pomohly udržet dobrou úroveň půdní vlhkosti pro ozimé i jarní obiloviny. To bylo podpořeno i uspokojivou úrovní radiace. Ve východním Německu srážkové úhrny chyběly. Potenciál výnosu plodin tak byl negativně ovlivněn. Rostliny nebyly, díky mírným teplotám a téměř úplné absenci horkých dnů, vystaveny v průběhu fenofáze kvetení a plnění zrna tepelnému stresu. Naměřené teploty se pohybují mírně nad průměrem s gradientem od jihu (teplejší) k severu (chladnější). Vývoj ozimých obilovin mírně pokročil. Prognózy výnosů jsou nad pětiletým průměrem a mírně nad loňským rokem. Ve srovnání s naším předcházející prognózou je většina předpovědí poněkud omezena, aby se zohlednily pokračující negativní podmínky růstu ve východním Německu a suché zóny, které se objevily ve východním Dolním Sasku, západním Severním Porýní-Vestfálsku a Hesensku. Prognóza výnosu ječmene ozimého je díky vhodným podmínkám (teplota, radiace) v průběhu kvetení pozitivní. Prognózy výnosu letních plodin odpovídají trendům.

Nizozemsko

Teploty v prvních dvou květnových dekádách byly vyšší než obvykle. Nejteplejší dny byly mezi 15. a 19. květnem, kdy se maximální teploty držely nad 25 °C. Následoval náhlý pokles teplot, které ve zbytku zájmového období nadále kolísaly kolem průměru. Srážky představovaly gradient od 30 % nad průměrem v severních částech Nizozemska. Srážky se soustředily do období od 20. května do 8. června. Úrovně slunečního svitu byly nadprůměrné. Obecně byly teploty a radiace přebytkem pro plodiny příznivé. Ve většině oblastí byl vývoj listové plochy a akumulace biomasy nadprůměrný. Srážky v druhé polovině května dorazily právě včas, aby zabránily výrazným negativním dopadům zejména na jihozápadě. Vydutnější srážky v prvním červnovém týdnu pomohly částečně obnovit zásoby vody v půdě. Vývoj plodin mírně pokročil. Hladiny půdní vody však zůstávají hluboko pod průměrem. Horké a suché podmínky, které jsou očekávané, by mohly negativně ovlivnit obilniny a brambory. Prognózy výnosů ozimých plodin a jarního ječmene byly revidovány mírně nahoru. Prognózy letních plodin jsou stále založeny na historických trendech.

Polsko

První a druhá květnová dekáda byla charakteristická výrazným deficitem srážek a zhoršujícím se deficitem půdní vláhy (hlavně ve středních a severozápadních oblastech). Během třetí květnové dekády zmírnily suchou ornici časté, málo intenzivní dešťové přeháňky (kromě jihovýchodních oblastí). První červnová dekáda byla spojena s nadprůměrnými srážkovými úhrny v centrálním severojižním pásu a s podprůměrnými srážkami v západní a jihovýchodní oblasti. Květnové teploty byly rozmanité, podprůměrné na severovýchodě a nadprůměrné na jihozápadě. Začátek června byl mírně teplejší než obvykle. Agrometeorologické podmínky se od konce května výrazně zlepšily, udržely vegetativní růst jarních obilnin a podpořily fenofázi plnění zrna u ozimých obilnin. Nicméně dřívější sucho mohlo negativně ovlivnit výnosové potenciály u jarních obilnin ve fázi odnožování, stejně jako u ozimých obilnin ve fázi kvetení a plnění zrna, a to zejména na lehčích půdách v suchých oblastech. Dosud mírné teploty nevystavily rostliny tepelnému stresu. Po suchém a chladném začátku sezóny těžší letní plodiny ze zlepšených teplotních a vlhkostních podmínek. Obnovují svůj vegetativní růst. Vývoj a akumulace biomasy letních plodin se v současnosti blíží sezónním průměrným hodnotám. Přesto se objevily určité obavy kvůli tlaku škůdců, zejména u cukrové řepy. Prognózy výnosů ozimých a jarních plodin byly mírně sníženy kvůli suchu. U letních plodin výnosové prognózy odpovídají trendům. Vzhledem k suchému jaru je stále pozorován nedostatek vody. Pro adekvátní vývoj plodin a udržení výnosových prognóz by bylo v následujících dnech zapotřebí srážkových úhrnů.

Rakousko

Zájmové období bylo charakteristické převážně nadprůměrnými teplotami s kladnými teplotními anomáliemi do 1,6 °C. Počet teplých dnů s teplotními maximy nad 25 °C byl vyšší než průměr. Maximální teploty zřídka přesáhly 28 °C. V hlavních produkčních regionech Rakouska byly srážkové úhrny mírně nadprůměrné, a to především v důsledku vydatných srážek během první červnové dekády. Navzdory regionálním deficitům dešťových srážek byly podmínky vlhkosti ornice přiměřené. Kumulativní globální radiace byla mírně nadprůměrná. Zimní a jarní plodiny jsou obecně v dobrém stavu. Dostatečná vlhkost půdy a absence tepelného stresu byly příznivé pro kvetení a plnění zrna ozimých obilnin. Vývoj ozimé pšenice je na normální. Akumulace biomasy a zásobních orgánů se pohybuje kolem sezónních hodnot nebo nad nimi. Vyšší teploty byly také pro rozvoj a vegetativní růst letních plodin příznivé. Vývoj kukuřice na zrno je pokročilý. Akumulací biomasy je výrazně nad sezónními hodnotami. Vzhledem k obecně příznivým podmínkám je prognóza výnosů ozimých a letních plodin pozitivní.

Rumunsko

Agrometeorologické podmínky se v Rumunsku nezlepšily. V průběhu zájmového období byly zaznamenány podprůměrné srážkové úhrny. Srážky byly většinou až o 50 % pod průměrem, s výjimkou východní části země, kde byly srážky vzácné. První květnová dekáda byla chladnější než obvykle. Od té doby se teplota drží až o 2 °C nad průměrem. Výraznější pozitivní teplotní anomálie byla od začátku června zaznamenána v jihozápadní části země. Tyto podmínky zhoršily úroveň půdní vlhkosti v několika částech Rumunska, a to během kritické fenofáze kvetení a plnění zrna. Vývoj ozimých plodin je suboptimální. Vyšší teploty by mohly negativně ovlivnit výnosový potenciál. V důsledku tohoto byla prognóza výnosu ozimých plodin revidována směrem dolů. Nyní je pod 5letým průměrem. K udržení výnosového potenciálu letních plodin by bylo zapotřebí dešťových srážek.

Řecko

Data nejsou dostupná.

Slovensko

Zájmové období bylo charakteristické převážně nadprůměrnými teplotami s kladnými teplotními anomáliemi 0,8 °C. Počet teplých dnů s teplotními maximy nad 25 °C byl vyšší než průměr. Maximální teploty zřídka přesáhly 28 °C. V hlavních produkčních regionech západního Slovenska byly srážkové úhrny mírně nadprůměrné, a to především v důsledku vydatných srážek během první červnové dekády. Navzdory regionálním deficitům dešťových srážek byly podmínky vlhkosti ornice přiměřené. Kumulativní globální radiace byla mírně nadprůměrná. Zimní a jarní plodiny jsou obecně v dobrém stavu. Dostatečná vlhkost půdy a absence tepelného stresu byly příznivé pro kvetení a plnění zrna ozimých obilnin. Vývoj ozimé pšenice je na normální. Akumulace biomasy a zásobních orgánů se pohybuje kolem sezónních hodnot nebo nad nimi. Vyšší teploty byly také pro rozvoj a vegetativní růst letních plodin příznivé. Vývoj kukuřice na zrno je pokročilý. Akumulaci biomasy je výrazně nad sezónními hodnotami. Vzhledem k obecně příznivým podmínkám je prognóza výnosů ozimých a letních plodin pozitivní.

Slovinsko

Zájmové období bylo teplejší než obvykle, nehledě na podprůměrné teploty na konci května. Srážky byly v prvních dvou květnových dekadách vzácné. Déšť se spustil na konci května a pokračoval i v červnu, čímž se celkové úhrny srážek přiblížily průměru. Deficit půdní vlhkosti se zmínil. Kumulované srážky se blížily na východě Slovinska průměru, zatímco západní část země zůstala pod očekávanými úrovněmi kumulovaných srážek. Dne 25. května bylo hlášeno krupobití, které postihlo východní část země. Rozsah škod je obtížné vyhodnotit. Globální radiace byla průměrná. Ozimé i jarní obilniny dosáhly fáze plnění zrna v dobrém stavu. Prognóza výnosů zůstává pozitivní, i když suché podmínky ve fázi květu v květnu mohly omezit tvorbu zrn.

Srbsko

Data nejsou dostupná.

Švýcarsko

Data nejsou dostupná.

Turecko

Data nejsou dostupná.

Ukrajina

V průběhu zájmového období bylo sucho. Přetrvávající deficit srážek pokračoval v jihozápadních oblastech, kde byly srážky lokálně až 80 % pod průměrem. Od začátku června chybí srážky také ve středních a jihovýchodních oblastech, což zhoršuje půdní vlhkost. Teploty se v květnu držely 0 °C až 2 °C pod průměrem. Teplotně mírně nadprůměrné byly pouze jihozápadní oblasti. To mělo za následek opožděný vývoj plodin. Od začátku června převládala ve východní polovině Ukrajiny pozitivní teplotní anomálie do 4 °C s denními maximálními teplotami přesahujícími 30 °C po několik dní. To může mít negativní dopady na fenofázi plnění zrna. Vzhledem k nepříznivým povětrnostním podmínkám od začátku aktuální sezóny je prognóza výnosů ozimých plodin pod historickým trendem a hluboko pod loňskou rekordní úrovní. Prognóza výnosu by mohla být dále snížena v případě horkých a/nebo suchých podmínek v následujících týdnech. Výsev jarních a letních plodin je dokončen. Letní plodiny profitovaly ze zvýšených teplot v první polovině června. Zotavily se z opožděného vývoje v květnu. Prognóza jejich výnosů je aktuálně na trendové úrovni. K udržení výnosového potenciálu jsou však naléhavě potřeba srážky.

Zdroj:

Texty vznikají na základě zprávy Evropské komise a JRC (Joint Research Centre)

Texty vznikají díky podpoře mezinárodního projektu DriDanube, který je spolufinancován Evropskou unií (ERDF, IPA)

